

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون:

تاریخ برگزاری: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

مدت زمان آزمون: --

نام برگزار کننده

متوسط

درصد پاسخگویی ۲۳%

قلمچی ۱۳۹۸

۱

سه مقاومت الکتریکی ۵ اهمی را یک بار به صورت متوالی و بار دیگر به صورت موازی به دو سر یک باتری وصل می‌کنیم. اگر مقاومت درونی باتری 1Ω باشد، جریان عبوری از مدار در حالت اول چند برابر حالت دوم است؟

(۱) $\frac{1}{4}$

(۲) $\frac{1}{6}$

(۳) ۴

(۴) ۶

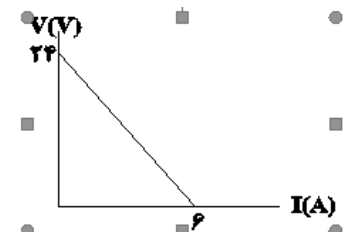
متوسط

درصد پاسخگویی ۳۳%

قلمچی ۱۳۹۹

۲

نمودار اختلاف پتانسیل بر حسب جریان عبوری از یک باتری در یک مدار تک‌حلقه مطابق شکل است. اگر مقاومت خارجی مدار 4Ω باشد، توان تلف‌شده در باتری چند وات است؟

(۱) ۳۶

(۲) ۱۲

(۳) ۱۴۴

(۴) ۶

متوسط

درصد پاسخگویی ۲۲%

قلمچی ۱۳۹۸

گزینه‌های دایم دار ۳

۳

دو سیم فلزی از جنس‌های A و B دارای طول، جرم و مقاومت اهمی برابرند. اگر چگالی فلز A و $\frac{1}{5}$ برابر چگالی فلز B باشد، مقاومت ویژه فلز A چند برابر مقاومت ویژه فلز B است؟

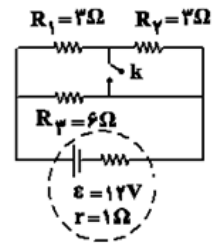
(۱) $\frac{2}{3}$

(۲) $\frac{4}{3}$

(۳) $\frac{3}{2}$

(۴) $\frac{4}{9}$

در مدار شکل زیر توان مصرفی مقاومت R_1 برحسب وات در حالتی که کلید k باز و بسته است، به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه آمده است؟

(۱) ۱۲، ۳

(۲) ۳، ۱۲

(۳) $\frac{64}{3}$ ، $\frac{27}{4}$

(۴) $\frac{16}{3}$ ، $\frac{27}{4}$

روی ۳ لامپ اعداد $(120V, 90W)$ و $(80V, 100W)$ و $(40V, 30W)$ نوشته شده است. اگر این ۳ لامپ را به طور موازی به یک منبع ۴۰ ولتی وصل کنیم، توان مصرفی مجموعه چند وات می‌شود؟ (مقاومت لامپ‌ها ثابت فرض شود).

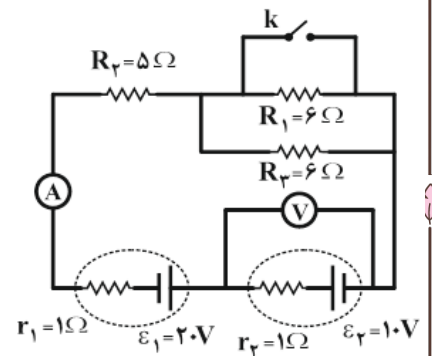
(۱) ۶۵

(۲) ۱۲۵

(۳) ۹۰

(۴) ۲۲۰

در مدار شکل زیر، با بستن کلید k ، اعدادی که آمپرسنج ایده‌آل و ولت‌سنج ایده‌آل نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ چند واحد SI تغییر می‌کند؟

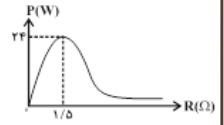
(۱) $+\frac{177}{V}$ و $+\frac{9}{V}$

(۲) $+\frac{3}{V}$ و $+\frac{3}{V}$

(۳) $-\frac{3}{V}$ و $-\frac{3}{V}$

(۴) $-\frac{177}{V}$ و $-\frac{9}{V}$

نمودار تغییرات توان خروجی یک مولد بر حسب مقاومت معادل خارجی مدار مطابق شکل زیر است. جریان گذرنده از مدار در لحظه‌ای که $R = r$ است، چند آمپر است؟

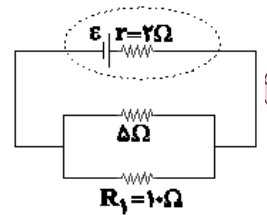
۴ (۱)

۱۲ (۲)

۲۴ (۳)

۳۶ (۴)

در مدار شکل زیر، مقاومت R_1 چند اهم تغییر کند تا افت پتانسیل درون مولد برابر نیروی محرکه آن گردد؟

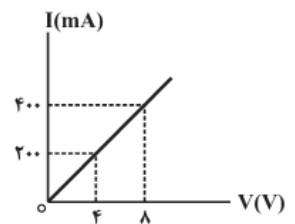
۱۰ (۱)

۵ (۲)

۲ (۳)

صفر (۴)

شکل زیر، نمودار جریان عبوری بر حسب اختلاف پتانسیل الکتریکی را برای یک رسانای اهمی در دمای $20^\circ C$ نشان می‌دهد. اگر دما را به $420^\circ C$ برسانیم، مقاومت این رسانا چند اهم خواهد شد؟ (ضریب دمایی مقاومت ویژه رسانا برابر با $\frac{1}{K} \times 10^{-3} \times \frac{4}{5}$ است و از افزایش طول و مساحت سیم در اثر افزایش دما صرف نظر شود.)

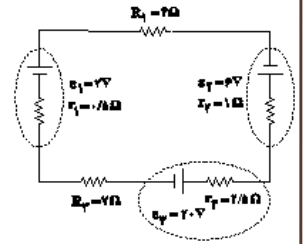
۱۴۰ (۱)

۱۴ (۲)

۵۶ (۳)

۵۶۰ (۴)

در مدار الکتریکی شکل زیر، توان ورودی به باتری ϵ_2 و توان خروجی از باتری ϵ_3 به ترتیب از راست به چپ، چند وات هستند؟

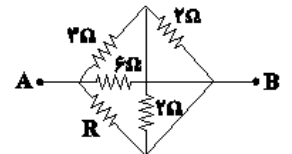
۱) $17/6$ ، $5/44$

۲) $14/4$ ، $5/44$

۳) $14/4$ ، $4/16$

۴) $17/6$ ، $4/16$

در شکل زیر که قسمتی از یک مدار الکتریکی است، اگر مقاومت معادل بین دو نقطه A و B برابر 1Ω باشد، مقاومت R چند اهم است؟

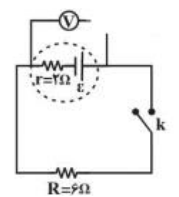
۱) ۱

۲) ۲

۳) ۳

۴) ۶

در مدار شکل زیر اگر کلید K بسته شود، عددی که ولتسنج ایده‌آل نشان می‌دهد، ۳ ولت کاهش می‌یابد. نیروی محرکه مولد چند ولت است؟

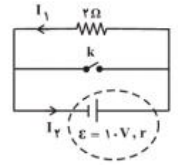
۱) ۸

۲) ۱۶

۳) ۱۲

۴) ۱۸

در مدار زیر، قبل از بستن کلید، $I_1 = I_2 = 4A$ است. اگر کلید k را ببندیم، I_1 و I_2 به ترتیب از راست به چپ چند آمپر خواهند شد؟

(۱) ۲۰، ۱

(۲) ۴، ۱

(۳) صفر، ۲۰

(۴) صفر، ۴

طول یک سیم فلزی همگن 40cm و مقاومت الکتریکی آن برابر با 100Ω است. سیم را ذوب کرده و از آن سیم همگنی با مقاومت الکتریکی 4Ω می‌سازیم. طول این سیم جدید چند سانتی‌متر است؟

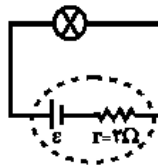
(۱) ۴

(۲) ۱۶

(۳) ۸

(۴) ۱۲

روی یک لامپ اعداد $30V$ و $90W$ نوشته شده است. اگر این لامپ را در مدار زیر قرار دهیم، توان مصرفی آن $50W$ کاهش می‌یابد. نیروی محرکه مولد چند ولت است؟ (مقاومت لامپ را ثابت فرض کنید.)

(۱) ۲۰

(۲) ۲۴

(۳) ۱۰

(۴) ۱۲

دو سیم هم‌طول مسی و آلومینیومی، در یک دمای معین، دارای مقاومت الکتریکی مساوی‌اند. اگر چگالی مس و آلومینیوم به ترتیب 9g/cm^3 و $2/7\text{g/cm}^3$ و مقاومت ویژه مس $\frac{1}{4}$ مقاومت ویژه آلومینیوم باشد، جرم سیم آلومینیومی چند برابر جرم سیم مسی است؟

(۱) $\frac{4}{5}$ (۲) $\frac{4}{5}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $\frac{3}{4}$

جریان عبوری از مداری که دارای یک مولد می‌باشد، $3A$ است. اگر مقاومت درونی مولد 2 اهم و نیروی محرکه آن $1/6$ برابر اختلاف پتانسیل دو سر آن باشد، نیروی محرکه الکتریکی این مولد چند ولت است؟

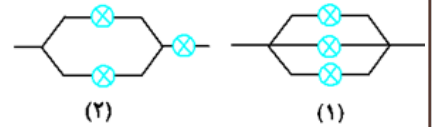
(۱) ۵

(۲) ۸

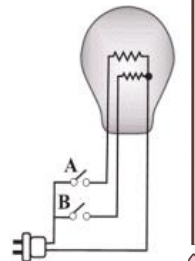
(۳) ۱۰

(۴) ۱۶

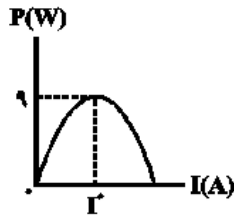
۳ لامپ مشابه را یک دفعه به صورت شکل (۱) و بار دیگر به صورت شکل (۲) به ولتاژ یکسان می‌بندیم. نسبت توان‌های مصرفی مدار در دو حالت یعنی $\frac{P_1}{P_2}$ کدام است؟

(۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{9}{2}$ (۴) $\frac{4}{9}$

یک لامپ سه‌راهه $220V$ که دو رشته دارد، مطابق شکل برای کار در سه توان مختلف ساخته شده است. اگر مقاومت رشته‌ها برابر با 242Ω و 968Ω باشد، به ترتیب از راست به چپ کمترین و بیشترین توان مصرفی این لامپ چند وات است؟

(۱) 400 و 40 (۲) 200 و 50 (۳) 250 و 40 (۴) 250 و 50

نمودار تغییرات توان خروجی یک مولد بر حسب جریان گرفته شده از آن مطابق شکل زیر است. اگر نیروی محرکه مولد ۶ ولت باشد، I چند آمپر می‌باشد؟

(۱) ۳

(۲) ۹

(۳) ۶

(۴) ۱/۵

دو سیم فلزی A و B که هم جنس و هم طول هستند، در اختیار داریم. اگر اختلاف پتانسیل دو سر سیم B ، ۲ برابر سیم A و توان مصرفی در سیم B ، ۳ برابر سیم A باشد، قطر مقطع سیم B چند برابر قطر مقطع سیم A است؟ (دما ثابت و یکسان است.)

(۱) $\frac{\sqrt{6}}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{6}}{2}$

در هر ۲ دقیقه از سیم رسانایی که جریان ۱۶ میلی‌آمپر در آن جریان دارد، چند الکترون عبور می‌کند؟ ($e = 1/6 \times 10^{-19} C$)

(۱) $1/2 \times 10^{19}$ (۲) $1/6 \times 10^{19}$ (۳) 6×10^{18} (۴) $2/4 \times 10^{19}$

کدام گزینه نمودار جریان الکتریکی بر حسب اختلاف پتانسیل الکتریکی را برای یک دیود نورگسیل به درستی نشان می‌دهد؟

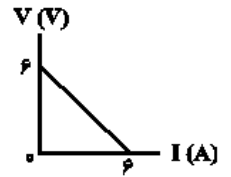
(۱)

(۲)

(۳)

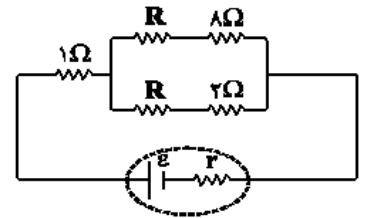
(۴)

نمودار اختلاف پتانسیل دو سر یک مولد بر حسب جریان الکتریکی عبوری از آن، مطابق شکل زیر است. بیشینه توان خروجی این مولد چند وات است؟

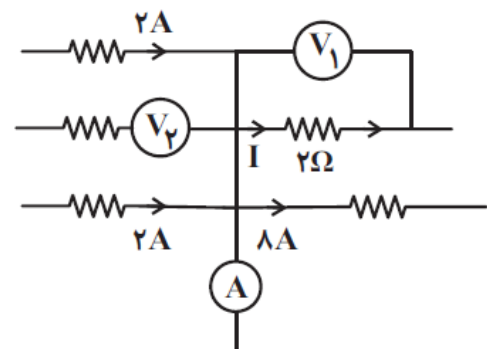
- (۱) ۶
(۲) ۴/۵
(۳) ۱۲
(۴) ۹

در مدار شکل زیر، اگر توان مصرف شده در مقاومت ۸ اهمی برابر با توان مصرف شده در مقاومت ۲ اهمی باشد، توان مصرف شده در مقاومت ۱ اهمی چند برابر توان مصرف شده در مقاومت ۸ اهمی است؟

- (۱) $\frac{1}{8}$
(۲) $\frac{1}{4}$
(۳) $\frac{9}{8}$
(۴) $\frac{5}{4}$

در شکل زیر قسمتی از یک مدار الکتریکی نشان داده شده است. اگر ولت‌سنج V_1 مقدار ۲ ولت را نشان دهد، آمپرسنج چه عددی را بر حسب آمپر نشان می‌دهد؟ (ولت‌سنج‌ها و آمپرسنج آرمانی هستند.)

- (۱) ۵
(۲) ۴
(۳) ۳
(۴) ۲

مقاومت الکتریکی المنت یک کتری برقی $20\ \Omega$ است و با ولتاژ $200\ V$ کار می‌کند. در صورتی که در هر روز نیم‌ساعت از کتری استفاده شود و بهای برق مصرفی هر کیلووات ساعت معادل 50 تومان باشد، هزینه یک ماه مصرف این کتری در ماه بهمن چند تومان می‌شود؟

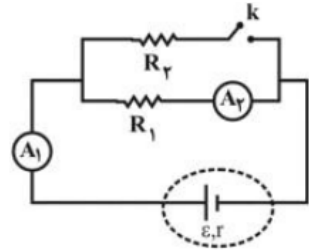
۲۰۰۰ (۱)

۳۰۰۰ (۲)

۷۵۰ (۳)

۱۵۰۰ (۴)

در مدار شکل زیر، با بستن کلید k اعدادی که آمپرسنج‌های ایده‌آل A_1 و A_2 نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

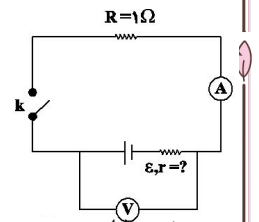
۱ افزایش- افزایش

۲ افزایش- کاهش

۳ کاهش- کاهش

۴ کاهش- افزایش

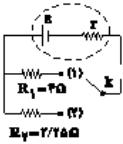
در مدار شکل زیر، هنگامی که کلید k باز است، ولت‌سنج ایده‌آل عدد 12 ولت را نشان می‌دهد. وقتی کلید k بسته می‌شود، ولت‌سنج ایده‌آل عدد 10 ولت را نشان می‌دهد. مقاومت داخلی باتری و عدد نشان داده شده توسط آمپرسنج ایده‌آل در حالت بسته بودن کلید به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه آمده است؟

۱۲A، $0/2\ \Omega$ (۱)۱۰A، $0/2\ \Omega$ (۲)۱۲A، $0/4\ \Omega$ (۳)۱۰A، $0/4\ \Omega$ (۴)

کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

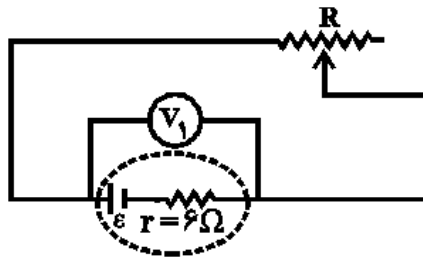
- (۱) مقاومت ویژه یک جسم به ساختار اتمی و دمای آن بستگی دارد.
 (۲) در برخی مواد، مانند قلع و جیوه با کاهش دما، مقاومت ویژه به تدریج به صفر میل می‌کند.
 (۳) مقاومت ویژه برخی مواد مانند ژرمانیم و سیلیسیم با افزایش دما کاهش می‌یابد.
 (۴) اساس کار رئوستا، تغییر مقاومت الکتریکی در اثر تغییر طول رسانا می‌باشد.

در مدار شکل زیر، اگر کلید از حالت (۱) به حالت (۲) برود، توان خروجی مولد تغییری نمی‌کند. مقاومت درونی مولد چند اهم است؟

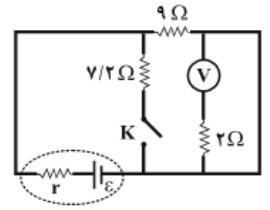
- (۱) ۱
 (۲) ۳
 (۳) ۲
 (۴) ۱/۵

در مدار شکل زیر، مقاومتی از رئوستا که در مدار قرار دارد، برابر با ۲۴Ω است. مقاومت رئوستا را چند اهم کاهش دهیم تا ولت‌سنج ایده‌آل $\frac{1}{5}$ مقدار اولیه را نشان دهد؟

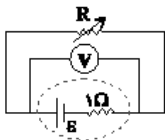
- (۱) ۱/۵
 (۲) ۲۲/۵
 (۳) ۴
 (۴) ۲۰

در مدار شکل زیر، هنگامی که کلید K باز است، توان خروجی مولد برابر با P و هنگامی که کلید بسته است، باز هم توان خروجی مولد P است. مقاومت درونی مولد چند اهم است؟ (ولتسنج آرمانی است.)

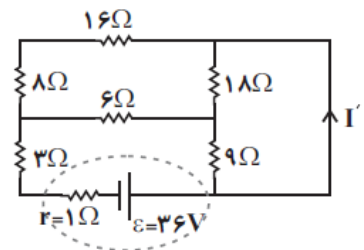
- (۱) ۶
- (۲) ۸/۱
- (۳) ۲/۲
- (۴) ۱/۱

در مدار شکل زیر، اگر اندازه مقاومت متغیر R ، ۲ اهم تغییر کند، عددی که ولتسنج ایده آل نشان می دهد، ۱۰ درصد کاهش می یابد. مقدار مقاومت اولیه R چند اهم است؟

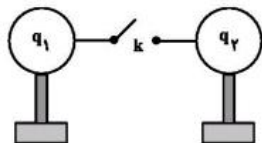
- (۱) ۴
- (۲) ۵
- (۳) ۶
- (۴) ۷

در مدار شکل زیر، جریان I چند آمپر است؟

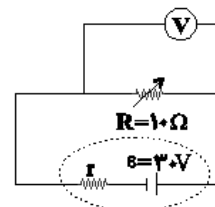
- (۱) ۱
- (۲) ۲
- (۳) ۳/۲
- (۴) ۳/۲

مطابق شکل زیر دو کره رسانای فلزی کاملاً مشابه بر روی پایه‌های عایقی قرار دارند. کره اول دارای بار $q = -60 \mu C$ و کره دوم دارای بار $q_2 = -40 \mu C$ است. پس از بستن کلید k ، 0.02 ثانیه طول می‌کشد تا دو کره هم‌پتانسیل شوند. جریان متوسطی که در این مدت از سیم می‌گذرد چند آمپر و در چه جهتی است؟ (هیچ باری روی سیم باقی نمی‌ماند.)

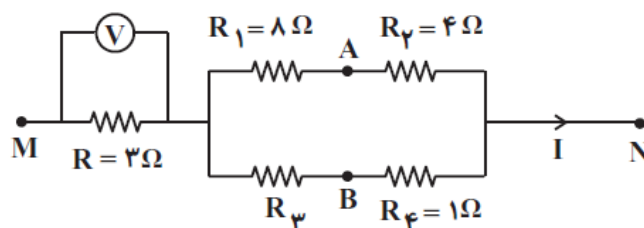
- (۱) $\frac{1}{400}$ ، از کره (۲) به کره (۱)
 (۲) $\frac{1}{400}$ ، از کره (۲) به کره (۱)
 (۳) $\frac{1}{400}$ ، از کره (۱) به کره (۲)
 (۴) $\frac{1}{400}$ ، از کره (۱) به کره (۲)

در مدار زیر اگر مقاومت متغیر R را 3Ω افزایش دهیم، عددی که ولت‌سنج ایده‌آل نشان می‌دهد ۱ ولت افزایش می‌یابد. مقاومت درونی باتری چند اهم می‌تواند باشد؟

- (۱) 0.5
 (۲) 2
 (۳) 1.5
 (۴) 2.5

در شکل زیر، اگر ولت‌سنج آرمانی عدد $36V$ را نشان دهد و $V_A - V_B = 3V$ باشد، مقاومت R_3 چند اهم است؟

- (۱) 2
 (۲) 3
 (۳) 1
 (۴) 5

روی یک باتری قلمی عدد $160mAh$ ثبت شده است. اگر دو سر باتری را به یک مقاومت متصل کنیم، به طور متوسط در هر دقیقه 6×10^{16} الکترون از مقطع این مقاومت عبور می‌کند. پس از چند ساعت این باتری به طور کامل تخلیه می‌شود؟ ($e = 1.6 \times 10^{-19} C$)

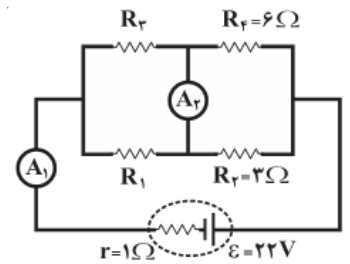
(۱) ۱۶۰۰

(۲) $\frac{50}{3}$

(۳) ۱۰۰

(۴) ۱۰۰۰

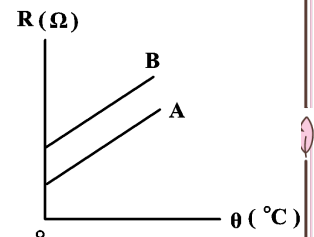
در مدار شکل زیر، آمپرسنج ایده‌آل A_1 عدد $6A$ و آمپرسنج ایده‌آل A_2 عدد صفر را نشان می‌دهد. به ترتیب از راست به چپ مقاومت‌های R_1 و R_3 بر حسب اهم کدام‌اند؟

(۱) $\frac{1}{6}$ و $\frac{1}{6}$ (۲) $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{5}$

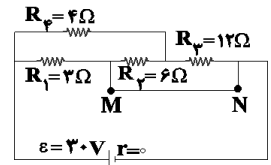
(۳) ۲ و ۱

(۴) $\frac{1}{3}$ و $\frac{1}{3}$

نمودار تغییرات مقاومت الکتریکی برای دو رسانای مجزای A و B بر حسب دما که دارای ضرایب دمایی مقاومت ویژه α_A و α_B می‌باشند، به صورت شکل زیر است. با توجه به این نمودار، کدام گزینه صحیح است؟ (دو خط در نمودار با هم موازی‌اند.)

(۱) $\alpha_A = \alpha_B$ (۲) $\alpha_A \leq \alpha_B$ (۳) $\alpha_A < \alpha_B$ (۴) $\alpha_A > \alpha_B$

در مدار شکل مقابل، جریان عبوری از سیم MN چند آمپر است؟

۸ (۱)

۱۰ (۲)

۱۲/۵ (۳)

۱۴ (۴)

اگر بخواهیم سه ماده رسانای فلزی A ، B و C که در جدول زیر آمده‌اند، دارای تغییر مقاومت یکسان باشند، در این صورت رابطه افزایش دمای سه ماده در کدام گزینه صحیح است؟

	A	B	C
α (ضریب دمایی مقاومت ویژه)	$4 \times 10^{-3} \frac{1}{K}$	$4/5 \times 10^{-3} \frac{1}{K}$	$6/5 \times 10^{-3} \frac{1}{K}$
R (مقاومت رسانا در دمای $20^\circ C$)	60Ω	40Ω	40Ω

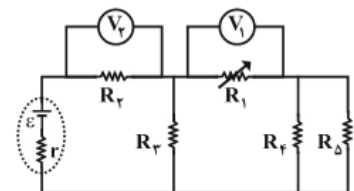
$\Delta T_C = \frac{13}{12} \Delta T_A = \frac{13}{9} \Delta T_B$ (۱)

$\Delta T_C = \frac{12}{13} \Delta T_A = \frac{9}{13} \Delta T_B$ (۲)

$\Delta T_C = \frac{9}{13} \Delta T_A = \frac{12}{13} \Delta T_B$ (۳)

$\Delta T_C = \frac{12}{9} \Delta T_A = \frac{13}{12} \Delta T_B$ (۴)

در مدار شکل زیر، اگر مقاومت متغیر R_1 کاهش یابد، مقادیری که ولت‌سنج‌های ایده‌آل V_1 و V_2 نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

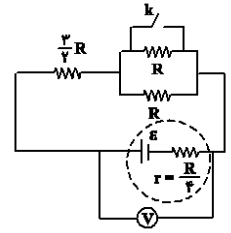
(۱) افزایش می‌یابد - افزایش می‌یابد.

(۲) افزایش می‌یابد - کاهش می‌یابد.

(۳) کاهش می‌یابد - افزایش می‌یابد.

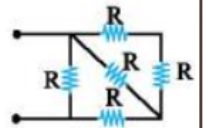
(۴) کاهش می‌یابد - کاهش می‌یابد.

در مدار شکل زیر، اگر کلید k را ببندیم، عددی که ولتسنج ایده‌آل نشان می‌دهد، چند برابر خواهد شد؟

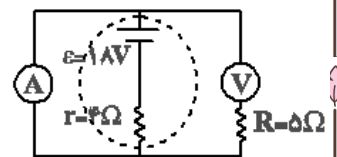
- (۱) $\frac{28}{27}$
 (۲) $\frac{27}{28}$
 (۳) $\frac{33}{30}$
 (۴) $\frac{40}{33}$

بیشترین توان قابل تحمل هر یک از مقاومت‌های یکسان در شکل زیر ۱۲۰ وات است. بیشترین توانی را که می‌توان در این مدار مصرف کرد تا هیچ‌یک از مقاومت‌ها آسیب نبیند چند وات است؟

- (۱) ۷۵
 (۲) ۱۵۰
 (۳) ۱۹۲
 (۴) ۳۲۰

در مدار شکل زیر، ولتسنج ایده‌آل و آمپرسنج ایده‌آل به ترتیب از راست به چپ چند ولت و چند آمپر را نشان می‌دهند؟

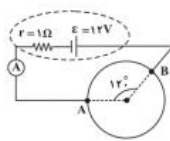

- (۱) ۲، ۱۲
 (۲) ۴/۵، ۱۸
 (۳) صفر، ۴/۵
 (۴) ۲، ۱۰

دو سر یک سیم رسانا به اختلاف پتانسیل ثابتی متصل است. دمای رسانا را چند درجه سلسیوس افزایش دهیم تا توان الکتریکی مصرفی آن ۲۰ درصد کاهش یابد؟ (ضریب دمایی مقاومت ویژه رسانا $K^{-1} \frac{1}{300}$ است.)

- (۱) $37/5$
 (۲) ۷۵
 (۳) ۱۵۰
 (۴) ۳۷۵

سیمی به مقاومت 18Ω را به شکل حلقه درآورده و سپس آن را مطابق شکل زیر در مدار قرار می‌دهیم. در این حالت آمپرسنج ایده‌آل A ، چند آمپر را نشان می‌دهد؟

(۱) ۱/۷۵

(۲) ۲

(۳) ۳

(۴) ۲/۴

چهار وسیله برقی با مشخصات $A(220V, 550W)$ ، $B(220V, 440W)$ ، $C(220V, 1650W)$ و $D(220V, 1100W)$ به پریزهای یک مدار سیم‌کشی خانگی با ولتاژ $220V$ متصل شده‌اند. کدام یک از فیوزهای زیر برحسب آمپر را در مدار قرار دهیم تا بتواند جریان عبوری از مدار را تحمل کند؟

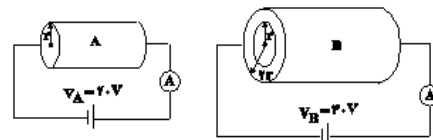
(۱) ۱۰

(۲) ۱۴

(۳) ۱۵

(۴) ۲۰

مطابق شکل زیر، دو رسانای A و B را در اختیار داریم. استوانه A یک استوانه توپر به شعاع r و استوانه B یک استوانه توخالی به شعاع خارجی $2r$ و شعاع داخلی r می‌باشد. اگر مقاومت ویژه رسانای A ، نصف مقاومت ویژه رسانای B و طول استوانه B ، 50% درصد بیشتر از طول استوانه A باشد، جریان عبوری از رسانای A چند برابر جریان عبوری از رسانای B است؟ (دما، ثابت و یکسان است.)

(۱) ۳/۴

(۲) ۲/۳

(۳) ۳/۴

(۴) ۴/۹

به دو سر سیم رسانایی به مقاومت الکتریکی 20Ω ، اختلاف پتانسیل V را وصل می‌کنیم. اگر در مدت زمان $1/5$ دقیقه تعداد $4/5 \times 10^{20}$ الکترون در این رسانا شارش کند، شدت جریان الکتریکی متوسط عبوری از هر مقطع این رسانا چند آمپر است؟ ($e = 1/6 \times 10^{-19} C$)

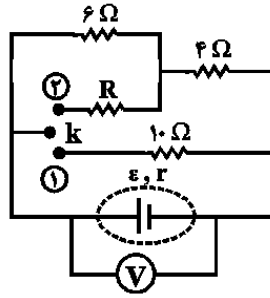
(۱) ۰/۴

(۲) ۰/۶

(۳) ۰/۸

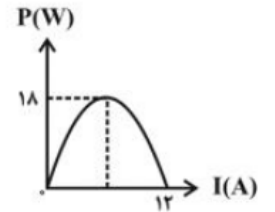
(۴) ۱

در مدار شکل زیر، اگر کلید k را از وضعیت (۱) به وضعیت (۲) تغییر دهیم، عددی که ولتسنج ایده‌آل نشان می‌دهد، تغییری نمی‌کند. مقاومت R چند اهم است؟

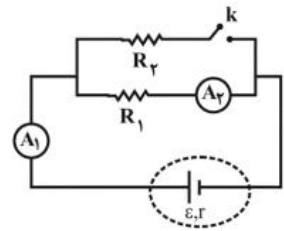
- (۱) $\frac{6}{5}$
- (۲) $\frac{6}{5}$
- (۳) $\frac{3}{4}$
- (۴) $\frac{3}{4}$

نمودار تغییرات توان خروجی یک مولد برحسب جریان گذرنده از آن، مطابق شکل زیر است. توان خروجی مولد وقتی ولتاژ دو سر آن ۴V باشد، چند وات است؟

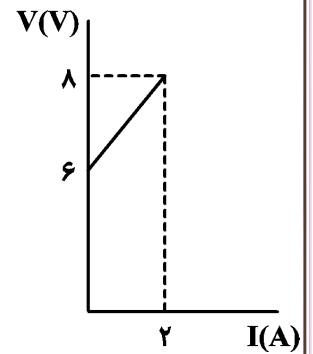
- (۱) ۱۲
- (۲) ۱۶
- (۳) ۱۸
- (۴) ۱۴

در مدار شکل زیر، با بستن کلید K اعدادی که آمپرسنج‌های ایده‌آل A_1 و A_2 نشان می‌دهند، به ترتیب از راست به چپ چگونه تغییر می‌کنند؟

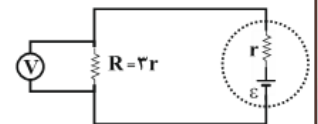
- (۱) افزایش - افزایش
 (۲) افزایش - کاهش
 (۳) کاهش - کاهش
 (۴) کاهش - افزایش

نمودار اختلاف پتانسیل دو سر مولدی بر حسب شدت جریان عبوری از آن مطابق شکل زیر است. به ترتیب از راست به چپ، نوع این مولد در مدار و مقاومت درونی این مولد چند اهم است؟

- (۱) ضد محرک، ۰/۵
 (۲) ضد محرک، ۱
 (۳) محرک، ۰/۵
 (۴) محرک، ۱

در مدار شکل زیر، اگر ولت‌سنج ایده‌آل عدد ۱۰V را نشان دهد، نسبت توان مصرفی در مقاومت داخلی باتری به توان خروجی آن کدام است؟

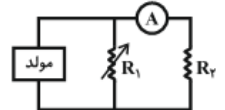

- (۱) $\frac{1}{3}$
 (۲) $\frac{1}{5}$
 (۳) $\frac{2}{3}$
 (۴) $\frac{1}{3}$

اگر دو سر یک مقاومت متغیر را به اختلاف پتانسیل $۲۲۰V$ وصل کنیم، توان مصرفی مقاومت برابر با $۱۰۰W$ می‌شود. با ثابت ماندن اختلاف پتانسیل، مقاومت متغیر را چگونه تغییر دهیم تا توان مصرفی آن $۲۵W$ شود؟

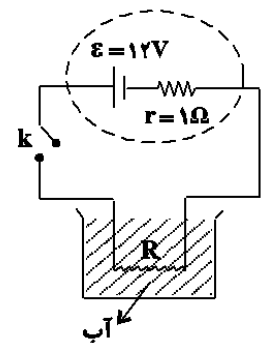
- (۱) ۷۵Ω کاهش دهیم.
- (۲) ۷۵Ω افزایش دهیم.
- (۳) ۱۴۵۲Ω کاهش دهیم.
- (۴) ۱۴۵۲Ω افزایش دهیم.

در مدار شکل مقابل، اگر مقاومت متغیر R_1 را به آرامی افزایش دهیم، عددی که آمپرسنج ایده‌آل نشان می‌دهد، چگونه تغییر می‌کند؟

- (۱) الزاماً کاهش می‌یابد.
- (۲) الزاماً ثابت می‌ماند.
- (۳) الزاماً افزایش می‌یابد.
- (۴) بسته به شرایط ممکن است ثابت بماند یا افزایش یابد.

در مدار شکل زیر با بسته شدن کلید K و برقراری جریان، دمای آب توسط ایمنت برقی R بالا می‌رود. اگر جرم آب درون ظرف g ۱۰۰ و مقاومت الکتریکی ایمنت ۵Ω باشد پس از ۲۴ دقیقه، دمای آب چند درجه سلسیوس افزایش می‌یابد؟ (از اتلاف انرژی صرف نظر شود، دمای اولیه آب ۲۰ درجه سلسیوس است و $C_{\text{آب}} = ۴۲۰۰ \frac{J}{kg C}$)

- (۱) ۱
- (۲) ۲
- (۳) ۳
- (۴) ۴

وقتی که مقاومت‌ها متوالی باشند، مقاومت معادل مدار برابر است با:

$$R_{eq} = 5 + 5 + 5 = 15 \Omega$$

بنابراین جریان عبوری از مدار برابر است با:

$$\Rightarrow I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{\varepsilon}{15 + 1} = \frac{\varepsilon}{16} A$$

وقتی که مقاومت‌ها موازی‌اند، مقاومت معادل برابر است با:

$$R'_{eq} = \frac{5}{3} \Omega$$

در این حالت جریان عبوری از مدار برابر است با:

$$\Rightarrow I' = \frac{\varepsilon}{\frac{5}{3} + 1} \Rightarrow I' = \frac{3\varepsilon}{8} A$$

در نتیجه می‌توان نوشت:

$$\frac{I}{I'} = \frac{\frac{\varepsilon}{16}}{\frac{3\varepsilon}{8}} \Rightarrow \frac{I}{I'} = \frac{1}{6}$$

گزینه «۱»

با توجه به نمودار، نیروی محرکه مولد و مقاومت درونی باتری را محاسبه می‌کنیم:

$$V = \varepsilon - rI \Rightarrow \begin{cases} I = 0, V = 24V \Rightarrow \varepsilon = 24V \\ V = 0, I = 6A \Rightarrow 0 = \varepsilon - 6r \\ 24 = 6r \Rightarrow r = 4\Omega \end{cases}$$

نیروی محرکه باتری برابر ۲۴ ولت است. اکنون جریان مدار را برای مقاومت ۴Ω حساب می‌کنیم:

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} \Rightarrow I = \frac{24}{4 + 4} = \frac{24}{8} = 3A$$

برای محاسبه توان تلف شده در باتری می‌توان نوشت:

$$P = rI^2 = 4(3^2) = 36W$$

دقت کنید در حل سؤال، چگالی را با ρ و مقاومت ویژه را با ρ' نشان داده‌ایم. چون دو سیم دارای جرم برابرند، طبق رابطه چگالی داریم:

$$m_A = m_B \Rightarrow \rho_A V_A = \rho_B V_B$$

$$\Rightarrow \rho_A A_A L_A = \rho_B A_B L_B$$

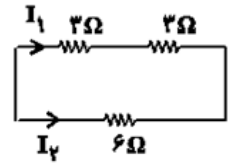
$$\frac{\rho_A = \sqrt{5}\rho_B}{L_A = L_B} \rightarrow \frac{A_B}{A_A} = \sqrt{5}$$

حال طبق رابطه مقاومت رساناهای اهمی داریم:

$$R_A = R_B \Rightarrow \frac{\rho'_A L_A}{A_A} = \frac{\rho'_B L_B}{A_B}$$

$$\xrightarrow{L_A = L_B} \frac{\rho'_A}{A_A} = \frac{\rho'_B}{A_B} \Rightarrow \frac{\rho'_A}{\rho'_B} = \frac{A_A}{A_B} = \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{2}{3}$$

در حالتی که کلید k باز است، مقاومت‌های R_1 و R_2 متوالی و در نهایت با R_3 موازی است.

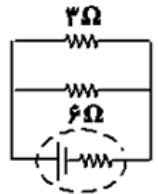

$$R_1 + R_2 = 3 + 3 = 6 \Omega \Rightarrow R_{eq} = \frac{6 \times 6}{6 + 6} = 3 \Omega$$

$$\Rightarrow I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{12}{3 + 1} = 3 A$$

$$I_1 = I_2 = \frac{3}{2} A \Rightarrow P_1 = R_1 I^2 = 3 \times \frac{9}{4} = \frac{27}{4} W$$

در حالتی که کلید k بسته است، دو سر مقاومت R_2 اتصال کوتاه شده و از مدار حذف می‌شود:

$$R_{eq} = \frac{R_1 \times R_2}{R_1 + R_2} = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2 \Omega \Rightarrow I' = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{12}{2 + 1} = 4 A$$

$$V = \varepsilon - I r = 12 - 4 = 8 V \Rightarrow P_1 = \frac{V^2}{R_1} = \frac{64}{3} W$$

متوسط

درصد پاسخگویی: ۱۹%

قلمچی: ۱۳۹۸

گزینه ۱ پاسخ:

اختلاف پتانسیل دو سر هر یک از لامپ‌ها در حالت موازی برابر با $40 V$ می‌باشد. با توجه به اینکه مقاومت لامپ‌ها ثابت می‌ماند، داریم:

$$P = \frac{V^2}{R}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{V_{\text{لامپ}}}{V} \right)^2 = \frac{P_{\text{لامپ}}}{P_{\text{مدار}}}$$

$$\text{برای لامپ ۱} \rightarrow \left(\frac{120}{40} \right)^2 = \frac{90}{P_1} \Rightarrow P_1 = 10 W$$

$$\text{برای لامپ ۲} \rightarrow \left(\frac{80}{40} \right)^2 = \frac{100}{P_2} \Rightarrow P_2 = 25 W$$

$$\text{برای لامپ ۳} \rightarrow \left(\frac{40}{40} \right)^2 = \frac{30}{P_3} \Rightarrow P_3 = 30 W$$

پس توان مصرفی کل مجموعه معادل با $P_1 + P_2 + P_3 = 65 W$ خواهد شد.

متوسط

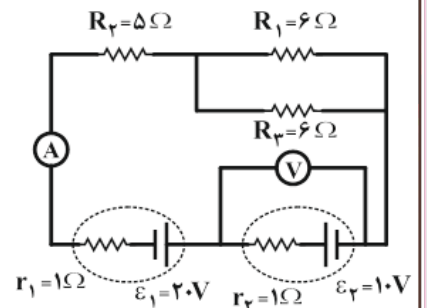
درصد پاسخگویی: ۳۵%

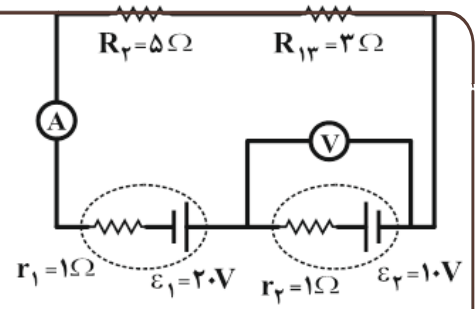
قلمچی: ۱۳۹۹

گزینه ۲ پاسخ:

گزینه «۲»

در حالت اول و پیش از بستن کلید k ، داریم:

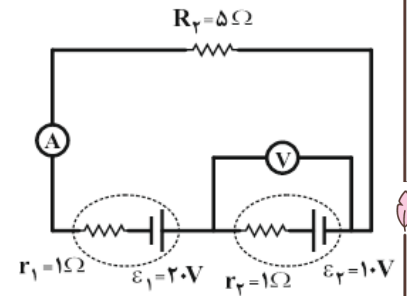

$$I_1 = \frac{\varepsilon_1 - \varepsilon_2}{R_3 + R_4 + r_1 + r_2} \Rightarrow I_1 = \frac{2.0 - 1.0}{5 + 3 + 1 + 1} \Rightarrow I_1 = 1A$$

$$V_1 = \varepsilon_2 + I_1 r_2 \Rightarrow V_1 = 1.0 + 1 \times 1 \Rightarrow V_1 = 11V$$

در حالت دوم و با بستن کلید k ، دو مقاومت R_3 و R_1 اتصال کوتاه شده و حذف می‌شوند. پس داریم:

$$I_2 = \frac{\varepsilon_1 - \varepsilon_2}{R_4 + r_1 + r_2} \Rightarrow I_2 = \frac{2.0 - 1.0}{5 + 1 + 1} = \frac{1.0}{7} A$$

$$V_2 = \varepsilon_2 + I_2 r_2 = 1.0 + \frac{1.0}{7} \times 1 \Rightarrow V_2 = \frac{8.0}{7} V$$

$$\Delta I = I_2 - I_1 = \frac{1.0}{7} - 1 \Rightarrow \Delta I = \frac{6}{7} A$$

$$\Delta V = V_2 - V_1 = \frac{8.0}{7} - 11 \Rightarrow \Delta V = \frac{69}{7} V$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۳۰٪

قلمچی ۱۳۳۹۸

گزینه های دام دار ۳

پاسخ: گزینه ۱

رابطه توان خروجی یک مولد بر حسب مقاومت معادل مدار به صورت زیر است:

$$P_{\text{خروجی}} = RI^2 \xrightarrow{I = \frac{\varepsilon}{R+r}}$$

$$P_{\text{خروجی}} = \frac{R\varepsilon^2}{(R+r)^2}$$

رابطه فوق به ازای $R = r$ ، بیشینه می‌گردد. بنابراین با توجه به نمودار داریم:

$$R = r = 1/5 \Omega$$

$$P_{\text{max}} = RI^2 \Rightarrow 24 = 1/5 \times I^2 \Rightarrow I = 4A$$

متوسط

درصد پاسخگویی ۳۶٪

قلمچی ۱۳۳۹۹

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

بنا به رابطه $V = \varepsilon - rI$ ، اگر افت پتانسیل درون مولد (یعنی rI) برابر با نیروی محرکه آن شود، اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر صفر می‌شود.

$$V = \varepsilon - rI \xrightarrow{rI = \varepsilon} V = \varepsilon - \varepsilon \Rightarrow V = 0$$

از طرف دیگر، چون اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر با اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت معادل مدار است، بنابراین اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت معادل مدار نیز صفر می‌گردد.

مما:

$$V = R_{eq} I \xrightarrow{V=0} 0 = R_{eq} I \xrightarrow{I=0} R_{eq} = 0$$

با صفر شدن مقاومت معادل، الزاماً باید یکی از این دو مقاومت صفر باشد. چون 5Ω نمی‌تواند صفر باشد، لذا $R_1 = 0$ است. بنابراین مقاومت R_1 باید 10Ω کاهش یابد.

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۳۱٪

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

با توجه به نمودار، ابتدا مقاومت سیم در دمای $20^\circ C$ را محاسبه می‌کنیم. از قانون اهم داریم:

$$R = \frac{V}{I} = \frac{I=200mA}{V=4V} \rightarrow R_1 = \frac{F}{0.2} = 20\Omega$$

با افزایش دما مقاومت ویژه و در نتیجه مقاومت طبق رابطه زیر افزایش می‌یابد:

$$R_T = R_1 (1 + \alpha \Delta\theta)$$

$$\xrightarrow{\Delta\theta=400K} R_T = 20 \times (1 + 4/5 \times 10^{-3} \times 400) \Rightarrow R_T = 56\Omega$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۸٪

گزینه ۴ پاسخ:

چون $\epsilon_3 > \epsilon_1 + \epsilon_2$ است، جهت جریان در مدار پادساعتگرد می‌باشد. در این حالت باتری ۳ در حال مصرف شدن بوده و باتری‌های ۱ و ۲ شارژ می‌شوند. ابتدا جریان مدار و سپس مقادیر خواسته شده را به دست می‌آوریم:

$$I = \frac{\sum \epsilon}{\sum R + \sum r} = \frac{\epsilon_3 - (\epsilon_1 + \epsilon_2)}{\sum R + \sum r}$$

$$\Rightarrow I = \frac{20 - (2 + 6)}{(4 + 7) + (0/5 + 1 + 2/5)} = \frac{12}{15} = 0.8A$$

P_2 توان ورودی به باتری ۲: $P_2 = I \Delta V = I(\epsilon_2 + r_2 I)$

$$\Rightarrow P_2 = \epsilon_2 I + r_2 I^2 \xrightarrow{I=0.8A, \epsilon_2=6V, r_2=1\Omega}$$

$$P_2 = 6 \times 0.8 + 1 \times 0.64 = 5.44W$$

P_3 توان خروجی از باتری ۳: $P_3 = I \Delta V = I(\epsilon_3 - r_3 I)$

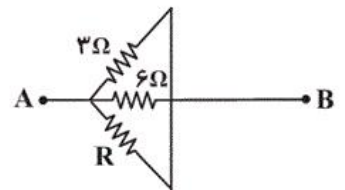
$$\Rightarrow P_3 = \epsilon_3 I - r_3 I^2 \xrightarrow{I=0.8A, \epsilon_3=20V, r_3=2/5\Omega}$$

$$P_3 = 20 \times 0.8 - 2/5 \times 0.64 = 14.4W$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۴۶٪

گزینه ۲ پاسخ:

هر دو مقاومت 2Ω اتصال کوتاه شده و از مدار خارج می‌شوند:

دو مقاومت ۳ و ۶ اهمی موازی‌اند:

$$R = \frac{3 \times 6}{3 + 6} = 2\Omega$$

مقاومت معادل 1Ω ، مقاومت R

$$\frac{R_2 V}{R+V} = 1 \Rightarrow 2R = R+V \Rightarrow R = 2\Omega$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۲۶%

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

$$\left. \begin{aligned} \varepsilon - Ir = V' \\ V = \varepsilon \\ V - V' = 3V \end{aligned} \right\} \Rightarrow \varepsilon - (\varepsilon - Ir) = 3V \Rightarrow Ir = 3V = \frac{3}{V} A$$

$$I = \frac{\varepsilon}{R+r} \xrightarrow{I = \frac{3}{V} A, R=6\Omega, r=2\Omega} \varepsilon = \frac{3}{V} \times 8 = 12V$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۲۸%

گزینه ۳ پاسخ:

وقتی کلید باز است، جریان الکتریکی اصلی مدار از مقاومت ۲ اهمی عبور می‌کند و طبق رابطه $I = \frac{\varepsilon}{R+r}$ ، مقاومت درونی مدار محاسبه می‌شود.

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} \xrightarrow{I=4A, \varepsilon=10V, R_{eq}=2\Omega} 4 = \frac{10}{2+r} \Rightarrow r = 0.5\Omega$$

هنگامی که کلید بسته می‌شود، دو سر مقاومت ۲ اهمی اتصال کوتاه شده و در نتیجه این مقاومت از مدار حذف می‌شود و I_1 برابر صفر می‌گردد. در نتیجه خواهیم داشت:

$$I_2 = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r}$$

$$\varepsilon=10V, r=0.5\Omega \rightarrow I = \frac{10}{0+0.5} = 20A$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۸% گزینه هانی دالم دار ۴

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

در این فرایند، حجم سیم ثابت مانده است، بنابراین داریم:

$$\text{حجم سیم ثابت} \Rightarrow \frac{\pi d_1^2}{4} L_1 = \frac{\pi d_2^2}{4} L_2 \Rightarrow \left(\frac{d_1}{d_2}\right)^2 = \frac{L_2}{L_1}$$

با استفاده از رابطه بین مقاومت الکتریکی یک سیم و ویژگی‌های فیزیکی آن، می‌توان نوشت:

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = \frac{L_2}{L_1} \times \frac{A_1}{A_2} = \frac{L_2}{L_1} \times \left(\frac{d_1}{d_2}\right)^2 = \left(\frac{L_2}{L_1}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{4}{100} = \left(\frac{L_2}{40}\right)^2 \Rightarrow \frac{1}{5} = \frac{L_2}{40} \Rightarrow L_2 = 8cm$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۵%

گزینه ۳ پاسخ:

چون توان لامپ در مدار کاهش پیدا کرده، با توجه به ثابت بودن مقاومت آن، اختلاف پتانسیل دو سر آن کاهش پیدا کرده است. داریم:

$$P = \frac{V^2}{R} \xrightarrow{R \text{ ثابت است}} \frac{P'}{P} = \left(\frac{V'}{V}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{90-50}{90} = \left(\frac{V'}{30}\right)^2 \Rightarrow V' = 20V$$

حال مقاومت لامپ را با استفاده از رابطه $P = \frac{V^2}{R}$ پیدا می‌کنیم:

$$90 = \frac{(30)^2}{R} \Rightarrow R = 10\Omega$$

با توجه به در اختیار داشتن اختلاف پتانسیل دو سر لامپ در حالت جدید و مقاومت آن، می‌توانیم جریان الکتریکی لامپ را که همان جریان الکتریکی کل مدار است، پیدا کنیم:

$$V = \frac{\mathcal{E}}{R+r} \Rightarrow V = \frac{\mathcal{E}}{10+r} \Rightarrow \mathcal{E} = 24V$$

متوسط قلمچی ۱۳۳۹۹ درصد پاسخگویی ۳۳%

گزینه ۱ پاسخ:

گزینه «۱»

با توجه به اینکه مقاومت الکتریکی سیمها برابر است، با توجه به معلومات سوال داریم:

$$R_{Al} = R_{Cu} \Rightarrow \left(\rho \frac{L}{A}\right)_{Al} = \left(\rho \frac{L}{A}\right)_{Cu}$$

$$\rho_{Cu} = \frac{1}{9} \rho_{Al}, L_{Cu} = L_{Al} \rightarrow \frac{\rho_{Al}}{A_{Al}} = \frac{\frac{1}{9} \rho_{Al}}{A_{Cu}}$$

$$\Rightarrow A_{Al} = 9 A_{Cu}$$

از طرفی برای مقایسه جرم سیمها داریم:

$$\frac{m_{Al}}{m_{Cu}} = \frac{(\text{حجم} \times \text{چگالی})_{Al}}{(\text{حجم} \times \text{چگالی})_{Cu}} = \frac{(\text{چگالی} \times A \times L)_{Al}}{(\text{چگالی} \times A \times L)_{Cu}}$$

$$\frac{A_{Al} = 9 A_{Cu}, L_{Al} = L_{Cu}}{A_{Al} = 9 A_{Cu}, L_{Al} = L_{Cu}} \rightarrow \frac{m_{Al}}{m_{Cu}} = \frac{9 \times 9}{9} \times 2 = 18$$

$$\Rightarrow \frac{m_{Al}}{m_{Cu}} = 18 = \frac{3}{5}$$

متوسط قلمچی ۱۳۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۷%

گزینه ۴ پاسخ:

طبق رابطه اختلاف پتانسیل دو سر مولد داریم:

$$\left. \begin{aligned} V &= \mathcal{E} - Ir \\ \mathcal{E} &= 1/6V \end{aligned} \right\} \Rightarrow V = 1/6V - (3 \times 2) \Rightarrow V = 10V$$

$$\Rightarrow \mathcal{E} = 1/6V = 1/6 \times 10 = 16V$$

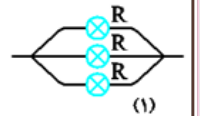
متوسط قلمچی ۱۳۳۹۸ درصد پاسخگویی ۳۵%

گزینه ۳ پاسخ:

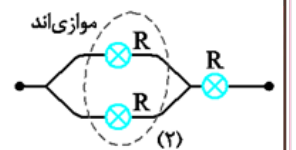
چون در هر دو حالت، مدارها به ولتاژهای یکسان متصل شدهاند، دلیل تفاوت در توان مصرفی حالتها، تفاوت در مقاومت معادل آنها است. به عبارتی داریم:

$$P = \frac{V^2}{R_{eq}} \rightarrow \frac{V_1^2}{(R_{eq})_1} = \frac{V_2^2}{(R_{eq})_2}$$

از طرفی برای پیدا کردن مقاومت معادل حالت‌های (۱) و (۲) داریم:

$$\text{هر سه موازی اند} \rightarrow (R_{eq})_1 = \frac{R}{3}$$

$$\text{دو لامپ موازی و با سومی متوالی اند} \rightarrow (R_{eq})_2 = \frac{R}{3} + R = \frac{4}{3}R$$

$$\frac{P_1}{P_2} = \frac{(R_{eq})_1}{(R_{eq})_2} \frac{(R_{eq})_2}{(R_{eq})_1} \rightarrow \frac{P_1}{P_2} = \frac{R}{R} \Rightarrow \frac{P_1}{P_2} = \frac{9}{7}$$

متوسط | درصد پاسخگویی: ۳۱% | قلمچی: ۱۳۳۹۹

گزینه ۴: پاسخ

گزینه «۴»

توان الکتریکی از رابطه $P = \frac{V^2}{R}$ به دست می‌آید. کمترین توان مربوط به حالتی است که R بیشترین مقدار ممکن یعنی 968Ω را دارد.

$$P_{\min} = \frac{V^2}{R_{\max}} = \frac{(220)^2}{968} = 50 W$$

بیشترین توان مربوط به حالتی است که R کمترین مقدار را دارد. این در حالتی است که هر دو کلید بسته باشند. چون در به هم بستن موازی مقاومت‌ها مقاومت معادل کوچکتر از هر یک از مقاومت‌هاست.

$$\frac{1}{R} = \frac{1}{242} + \frac{1}{968} = \frac{5}{968} \Rightarrow R_{\min} = 193.6\Omega$$

$$P_{\max} = \frac{V^2}{R_{\min}} = \frac{(220)^2}{193.6} = 250 W$$

متوسط | درصد پاسخگویی: ۲۵% | قلمچی: ۱۳۳۹۸

گزینه ۱۱: پاسخ

توان خروجی مولد از رابطه $P = \mathcal{E}I - I^2r$ به دست می‌آید که رابطه P بر حسب I یک سهمی است و ماکزیم مقدار آن از طریق به دست آوردن مختصات رأس سهمی به دست می‌آید، داریم:

$$P = \mathcal{E}I - I^2r$$

$$I' = \frac{-\mathcal{E}}{2 \times (-r)} = \frac{\mathcal{E}}{2r}$$

حال با جایگذاری I' در معادله سهمی، ماکزیم مقدار توان خروجی به دست می‌آید:

$$P_{\max} = \mathcal{E} \times \frac{\mathcal{E}}{2r} - I \left(\frac{\mathcal{E}}{2r} \right)^2 = \frac{\mathcal{E}^2}{4r}$$

مطابق شکل صورت سؤال، توان بیشینه مولد ۹ وات است که از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$P_{\max} = \frac{\mathcal{E}^2}{4r} \Rightarrow 9 = \frac{36}{4r} \Rightarrow r = 1\Omega$$

I' جریانی است که در آن توان خروجی مولد بیشینه شده و از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$I' = \frac{\mathcal{E}}{2r} = \frac{6}{2 \times 1} = 3A$$

متوسط | درصد پاسخگویی: ۱۶% | قلمچی: ۱۳۳۹۸

گزینه ۴: پاسخ

از رابطه‌های $P = \frac{V^2}{R}$ ، $R = \rho \frac{L}{A}$ و $A = \frac{\pi D^2}{4}$ استفاده می‌کنیم. چون سیم‌ها همجنس و هم‌طول هستند، پس $\rho_A = \rho_B$ و $L_A = L_B$ است. پس:

$$\left. \begin{aligned} \frac{P_B}{P_A} &= \left(\frac{V_B}{V_A} \right)^2 \times \frac{R_A}{R_B} \\ \frac{R_A}{R_B} &= \frac{A_B}{A_A} = \left(\frac{D_B}{D_A} \right)^2 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{P_B}{P_A} = \left(\frac{V_B}{V_A} \right)^2 \times \left(\frac{D_B}{D_A} \right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{3}{1} = \left(\frac{2}{1} \right)^2 \times \left(\frac{D_B}{D_A} \right)^2 \Rightarrow \frac{D_B}{D_A} = \sqrt{\frac{3}{4}} = \frac{\sqrt{3}}{2}$$

متوسط | درصد پاسخگویی: ۳۱% | قلمچی: ۱۳۳۹۸

گزینه ۱۱: پاسخ

گزینه «۱»

$$q = ne \Rightarrow ne = It \Rightarrow n \times 1.6 \times 10^{-19} = 1.6 \times 10^{-19} \times 2 \times 60$$

$$q = It$$

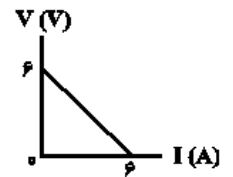
$$n = \frac{1.6 \times 10^{-19} \times 2 \times 60}{1.6 \times 10^{-19}} = 1/2 \times 10^{19} \text{ الکترون}$$

نمودار (۱) مربوط به یک رساناست که از قانون اهم پیروی می‌کند.

نمودار (۳) مربوط به یک وسیله غیراھمی مثل دیود نورگسیل (LED) می‌باشد که از قانون اهم پیروی نمی‌کند.

می‌دانیم بیشینه توان خروجی مولد از رابطه $P_{\max} = \frac{\epsilon^2}{4r}$ به دست می‌آید. بنابراین کافی است ϵ و r را داشته باشیم.

به همین منظور ابتدا به کمک نمودار و رابطه $V = \epsilon - Ir$ ، نیروی محرکه مولد و مقاومت درونی آن را می‌یابیم. با توجه به نمودار به ازای $I = 0$ ، اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر با $V = \epsilon V$ و به ازای $I = 6A$ برابر با $V = 0$ است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$V = \epsilon - Ir \Rightarrow \begin{cases} I = 0 \Rightarrow 6 = \epsilon - r \times 0 \Rightarrow \epsilon = 6V \\ I = 6A \Rightarrow 0 = 6 - r \times 6 \Rightarrow r = 1\Omega \end{cases}$$

حالا می‌توانیم بیشینه توان خروجی مولد را حساب کنیم.

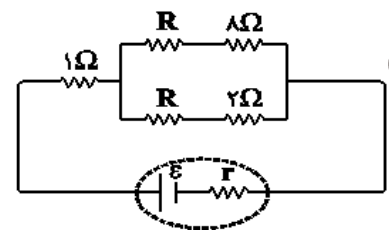
$$P_{\max} = \frac{\epsilon^2}{4r} = \frac{36}{4 \times 1} \Rightarrow P_{\max} = 9W$$

روش دوم: چون می‌دانیم به ازای $r = R$ ، توان خروجی مولد بیشینه می‌شود، ابتدا جریان الکتریکی‌ای که به ازای آن توان خروجی بیشینه می‌شود را می‌یابیم و سپس P_{\max} را پیدا می‌کنیم.

$$I = \frac{\epsilon}{R+r} \xrightarrow{R=r=1\Omega} I = \frac{6}{1+1} = 3A$$

$$P_{\max} = RI^2 = 1 \times 3^2 \Rightarrow P_{\max} = 9W$$

گزینه «۳»

جریان عبوری از شاخه‌ای که مقاومت 8Ω در آن قرار دارد را I_1 و جریان عبوری از شاخه‌ای که مقاومت 2Ω در آن قرار دارد را I_2 نامیده و از مجموع آن‌ها جریان عبوری از مقاومت 1Ω را می‌یابیم. چون توان مصرفی مقاومت‌های 8Ω و 2Ω با هم برابر است، می‌توان نوشت:

$$P_{8\Omega} = P_{2\Omega} \Rightarrow 8I_1^2 = 2I_2^2 \Rightarrow I_2 = 2I_1$$

بنابراین جریان عبوری از مقاومت 1Ω برابر است با:

$$I = I_1 + I_2 = I_1 + 2I_1 = 3I_1$$

حالا نسبت توان مصرفی مقاومت‌های 1Ω و 8Ω را می‌یابیم:

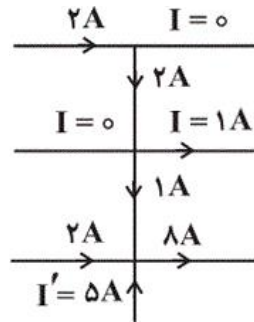
$$P = RI^2 \Rightarrow \frac{P_{1\Omega}}{P_{8\Omega}} = \frac{R_1}{R_8} \times \left(\frac{I}{I_1}\right)^2 = \frac{1}{8} \times \left(\frac{3I_1}{I_1}\right)^2 = \frac{9}{8}$$

در شاخه‌ای که ولت‌سنج آرمانی V_1 قرار گرفته است، جریان صفر است. برای محاسبه جریان عبوری از مقاومت 2Ω که ولت‌سنج V_1 به دو سر آن بسته شده، داریم:

$$V_1 = IR \xrightarrow{R=2\Omega, V_1=2V} 2 = 2I \Rightarrow I = 1A$$

به کمک قاعده انشعاب داریم:

$$I' = 8 - 2 - 1 = 5A$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۲۵٪

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

توان مصرفی این کتری را از رابطه $P = \frac{V^2}{R}$ محاسبه می‌کنیم:

$$P = \frac{V^2}{R} = \frac{200^2}{20} = 2000W = 2kW$$

زمان مورد استفاده در هر ماه $15 \times 30 \times 5 = 2250$ ساعت و در نتیجه مقدار انرژی مصرفی ماهانه برابر است با:

$$U = P \cdot t = 2 \times 2250 = 4500kWh$$

بنابراین بهای مصرفی برق برابر خواهد بود با:

$$\text{بها} = 2250 \times 50 = 112500 \text{ تومان}$$

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۲۶٪

پاسخ: گزینه ۲

با بستن کلید k ، مقاومت موازی R_2 به مدار اضافه می‌شود، در نتیجه مقاومت معادل مدار کاهش می‌یابد و طبق رابطه $I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r}$ ، با کاهش R_{eq} جریان اصلی در مدار افزایش خواهد یافت و آمپرسنج A_1 عدد بزرگتری را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر، ولتاژ دو سر مقاومت R_1 با ولتاژ دو سر مولد برابر است. بنابراین خواهیم داشت:

$$V_{R_1} = V_{\text{مولد}} = \mathcal{E} - Ir$$

با افزایش I ، ولتاژ دو سر مقاومت R_1 کاهش می‌یابد. بنابراین طبق رابطه $I_1 = \frac{V_{R_1}}{R_1}$ ، آمپرسنج A_2 عدد کمتری را نشان می‌دهد.

متوسط قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۲۶٪

پاسخ: گزینه ۳

هنگامی که کلید k باز است، چون جریانی در مدار برقرار نمی‌باشد، لذا ولت‌سنج، نیروی محرکه باتری را نشان می‌دهد:

$$V = \mathcal{E} - Ir \xrightarrow{I=0} V = \mathcal{E} \Rightarrow \mathcal{E} = 12V$$

هنگامی که کلید k بسته می‌شود، ولت‌سنج ولتاژ دو سر باتری و دو سر مقاومت R را نشان می‌دهد ($V = 10V$) پس با استفاده از رابطه قانون اهم داریم:

$$I = 10A$$

از سوی دیگر، طبق رابطه اختلاف پتانسیل دو سر مولد بر حسب جریان عبوری از آن، داریم:

$$V = \varepsilon - Ir \Rightarrow 10 = 12 - 10 \times r \Rightarrow -2 = -10r \Rightarrow r = 0.2 \Omega$$

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۲۵٪ متوسط

گزینه «۲»

در برخی مواد، مانند قلع و جیوه با کاهش دما، مقاومت ویژه در دمای خاصی به صورت ناگهانی به صفر افت می‌کند و در دماهای پایین‌تر، همچنان صفر می‌ماند و ماده به ابررسانا تبدیل می‌شود.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۳٪ دشوار

در مدار داده شده توان خروجی مولد با توان مصرفی مقاومت R برابر است. بنابراین:

$$P_{R1} = P_{R2} \Rightarrow I_1^2 R_1 = I_2^2 R_2$$

$$\Rightarrow I_1^2 \times 4 = I_2^2 \times 2/25 \xrightarrow{\text{جز}} 2/I_1 = 1/5 I_2$$

$$\Rightarrow I_1 = \frac{3}{4} I_2 \Rightarrow \frac{\varepsilon}{R_1 + r} = \frac{3}{4} \times \frac{\varepsilon}{R_2 + r} \Rightarrow \frac{4}{4+r} = \frac{3}{2/25+r}$$

$$\Rightarrow r = 3 \Omega$$

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۸٪ دشوار

ولت‌سنج ایده‌آل اختلاف پتانسیل دو سر مولد و مقاومت خارجی را نشان می‌دهد:

$$\text{ولت‌سنج در حالت اول: } V_1 = R_1 I_1 \xrightarrow{I = \frac{\varepsilon}{R+r}}$$

$$V_1 = R_1 \times \frac{\varepsilon}{R_1 + r} \xrightarrow{R_1 = 24 \Omega, r = 6 \Omega} V_1 = \frac{24\varepsilon}{30} = \frac{4}{5} \varepsilon$$

$$\text{ولت‌سنج در حالت دوم: } V_2 = R_2 I_2 \xrightarrow{I = \frac{\varepsilon}{R+r}}$$

$$V_2 = R_2 \times \frac{\varepsilon}{R_2 + r} \xrightarrow{r = 6 \Omega} V_2 = \frac{\varepsilon R_2}{R_2 + 6}$$

$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{1}{4} = \frac{\frac{R_2 \varepsilon}{R_2 + 6}}{\frac{4}{5} \varepsilon} \Rightarrow \frac{\varepsilon}{5} = \frac{R_2 \varepsilon}{R_2 + 6} \Rightarrow 5R_2 = R_2 + 6$$

$$\Rightarrow 4R_2 = 6 \Rightarrow R_2 = \frac{6}{4} = \frac{3}{2} = 1.5 \Omega$$

$$\Delta R = R_2 - R_1 = 1.5 - 24 = -22.5 \Omega$$

پاسخ: گزینه ۱

قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۳٪ دشوار

به سادگی می‌توان اثبات کرد در صورتی که توان خروجی مولد در دو حالت یکسان باشد، حاصل ضرب مقاومت معادل مدار در دو حالت با مربع مقاومت درونی مولد برابر است. $R_{eq} R_{eq} = r^2$

در این جا ولت‌سنج ایده‌آل مقاومت 2Ω را از مدار حذف می‌کند، چون جریانی از ولت‌سنج عبور نمی‌کند، بنابراین خواهیم داشت:

$$\text{حالت اول قطع کلید: } R_{eq} = 9 \Omega$$

$$\text{حالت دوم وصل کلید: } R_{eq} = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2}$$

$$\xrightarrow{R_1 = 9 \Omega, R_2 = 7/2 \Omega} R_{eq} = \frac{9 \times 7/2}{9 + 7/2} = 4 \Omega$$

$$R_{eq} R_{eq} = 1^2 \Rightarrow 9 \times 4 = 1^2 \Rightarrow r = 6 \Omega$$

دشوار

درصد پاسخگویی ۱۳%

قلمچی ۱۳۹۹

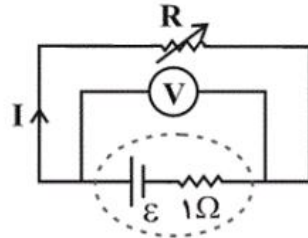
گزینه های دایم دارد ۳

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۲»

ولت سنج ایده آل اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت متغیر را نشان می دهد، بنابراین برای اینکه عددی که ولت سنج ایده آل نشان می دهد، کاهش پیدا کند باید اندازه مقاومت R کاهش پیدا کند. (چرا؟)

$$V = RI \Rightarrow V = R \frac{\mathcal{E}}{R+r}$$

حال طبق رابطه مقایسه ای برای حالت اولیه و حالت جدید، داریم:

$$\begin{aligned} \frac{V'}{V} &= \frac{R'}{R} \times \frac{R+r}{R'+r} \quad V = V - \frac{V}{100} \Rightarrow V = 0.9V \\ & \quad R = (R-2)\Omega, r = 1\Omega \\ 0.9 &= \frac{R-2}{R} \times \frac{R+1}{R-2+1} \\ \Rightarrow 0.9 &= \frac{(R-2)(R+1)}{R(R-1)} \Rightarrow R^2 - R - 2 = 0.9R^2 - 0.9R \\ \Rightarrow 0.1R^2 - 0.1R - 2 &= 0 \Rightarrow R^2 - R - 20 = 0 \\ \Rightarrow (R-5)(R+4) &= 0 \quad \begin{cases} R = 5\Omega & \text{ق.ق} \\ R = -4\Omega & \text{ق.غ} \end{cases} \end{aligned}$$

دشوار

درصد پاسخگویی ۱۳%

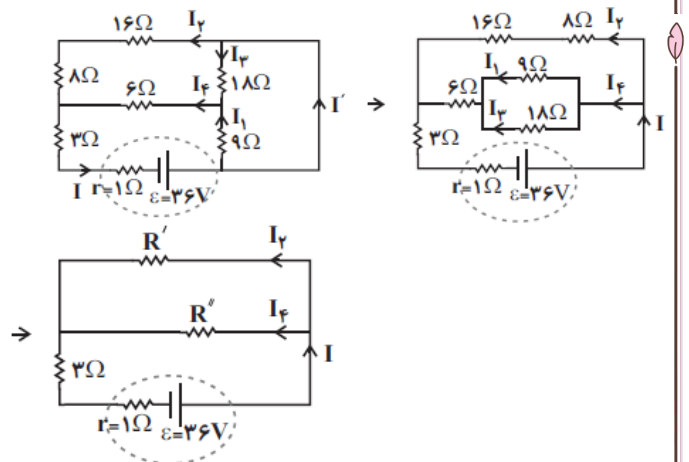
قلمچی ۱۳۹۹

گزینه های دایم دارد ۴

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

ابتدا مدار را به شکل ساده تر رسم می کنیم تا متوالی یا موازی بودن اجزای مدار را تشخیص دهیم:

$$\begin{aligned} R &= 8 + 16 = 24\Omega \\ R' &= 6 + \frac{9 \times 18}{9 + 18} = 6 + 6 = 12\Omega \\ R_{eq} &= 3 + \frac{24 \times 12}{24 + 12} = 3 + 8 = 11\Omega \end{aligned}$$

وقتی دو مقاومت به طور موازی به یکدیگر وصل شوند، نسبت جریان عبوری از آن‌ها برابر با نسبت وارون مقاومت آن‌ها است، پس:

$$\begin{cases} \frac{I_2}{I_4} = \frac{24}{12} = 2 & \Rightarrow I_2 = 1A \\ I = I_2 + I_4 = 3A & I_4 = 2A \end{cases}$$

حالا سهم هر کدام از مقاومت‌های 9Ω و 18Ω را از جریان $2A$ به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \frac{I_1}{I_3} = \frac{18}{9} = 2 & \Rightarrow I_1 = \frac{2}{3}A \\ I_4 = I_1 + I_3 = 2A & I_3 = \frac{4}{3}A \end{cases}$$

و در نهایت جریان I' را به دست می‌آوریم:

$$I = I_1 + I' = 3 = \frac{2}{3} + I' \Rightarrow I' = \frac{7}{3}A$$

گزینه‌های دالام دار ۳- ۴ - قلمچی ۱۳۹۹ - درصد پاسخگویی ۱۰% - دشوار

گزینه ۱: پاسخ

گزینه «۱»

ابتدا بار الکتریکی هر یک از کره‌ها را بعد از بستن کلید حساب می‌کنیم. چون کره‌ها مشابه‌اند بعد از تماس دو کره با یکدیگر بار الکتریکی آن‌ها یکسان است.

$$q_1 = q_2 = \frac{q + q}{2} = \frac{(-60) + (-40)}{2} = \frac{-100}{2} = -50 \mu C$$

بار کره اول که برابر با $q_1 = -60 \mu C$ بوده است به $q'_1 = -50 \mu C$ تبدیل شده است. پس:

$$\Delta q = |q'_1 - q_1| = |-50 - (-60)| = 10 \mu C$$

$$\bar{I} = \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{10 \times 10^{-6}}{0.002} = \frac{10 \times 10^{-6}}{2 \times 10^{-3}} = 0.005 A = \frac{1}{200} A$$

جهت جریان از کره (۲) به طرف کره (۱) است چون جریان قراردادی از پتانسیل الکتریکی بیشتر به طرف پتانسیل الکتریکی کمتر است.

نسبتا دشوار - درصد پاسخگویی ۱۳% - قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۳: پاسخ

گزینه «۲»

ولت سنج اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R و همچنین باتری را نشان می‌دهد. طبق قانون اهم داریم:

$$\begin{cases} V = RI \\ I = \frac{\mathcal{E}}{r + R} \end{cases} \rightarrow V = R \frac{\mathcal{E}}{r + R} \rightarrow V = R \times \frac{30}{r + R}$$

$$R_1 = 10\Omega, R_2 = 13\Omega$$

$$\begin{aligned} V_1 &= \frac{10 \times 30}{r + 10} = \frac{300}{r + 10} \\ V_2 &= \frac{13 \times 30}{r + 13} = \frac{390}{r + 13} \end{aligned} \rightarrow V_2 - V_1 = 1V$$

می‌توانیم معادله را حل کنیم یا با جایگذاری گزینه‌ها r را به دست آوریم.

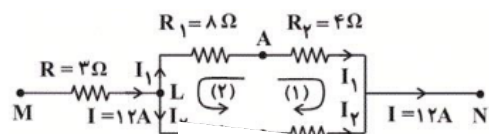
$$r = 2\Omega$$

نسبتا دشوار - درصد پاسخگویی ۲۲% - قلمچی ۱۳۹۸

گزینه ۳: پاسخ

ابتدا جریان عبوری از مقاومت ۳ اهمی را حساب می‌کنیم:

$$V = RI \Rightarrow 36 = 3I \Rightarrow I = 12A$$

$$(1) I_1 + I_2 = 12 \text{ A} \text{ : قاعده انشعاب در گره } L$$

حال از نقطه A یک بار در جهت (1) و یک بار در جهت (2) به سمت نقطه B می‌رویم و جمع جبری اختلاف پتانسیل‌های دو سر اجزای مدار را می‌نویسیم:

$$(1) \text{ مسیر : } V_A - 4I_1 + I_2 = V_B$$

$$\begin{cases} 4I_1 - I_2 = 3 \\ I_1 + I_2 = 12 \end{cases} \Rightarrow I_1 = 3 \text{ A} , I_2 = 9 \text{ A}$$

$$(2) \text{ مسیر : } V_A + 8I_1 - I_2 R_3 = V_B$$

$$\Rightarrow V_A + 24 - 9R_3 = V_B \Rightarrow 9R_3 - 24 = 3 \Rightarrow R_3 = 3 \Omega$$

دشواری

درصد پیاسخگویی ۱۳%

قلمچی ۱۳۹۸

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

ابتدا جریان متوسط خروجی از این باتری را محاسبه می‌کنیم:

$$I = \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{n \cdot e}{\Delta t} = \frac{6 \times 10^{16} \times 1.6 \times 10^{-19}}{60} = 1.6 \times 10^{-4} \text{ A}$$

سپس با توجه به ظرفیت باتری و جریان خروجی آن، زمان تخلیه محاسبه می‌شود:

$$q = I \cdot t \Rightarrow 160 \times 10^{-3} \text{ A} \cdot h = 1.6 \times 10^{-4} \text{ A} \times t$$

$$\Rightarrow t = \frac{160 \times 10^{-3}}{1.6 \times 10^{-4}} = 100 \times 10^1 = 1000 \text{ h}$$

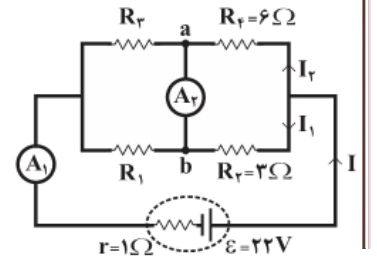
دشواری

درصد پیاسخگویی ۹%

قلمچی ۱۳۹۸

پاسخ: گزینه ۳

از آمپرسنج A_2 جریانی عبور نمی‌کند و عدد صفر را نشان می‌دهد یعنی اختلاف پتانسیل دو نقطه‌ای که آمپرسنج به آنها وصل شده، صفر است. (دقت کنید که آمپرسنج به صورت متوالی در مدار قرار نگرفته است.) در این حالت بود و نبود شاخه‌ای که آمپرسنج A_2 در آن قرار دارد، تأثیری در مدار ندارد.

$$V_a + 6I_2 - 3I_1 = V_b$$

$$\xrightarrow{V_a = V_b} I_1 = 2I_2 (1)$$

از طرف دیگر آمپرسنج A_1 جریان شاخه اصلی مدار را نشان می‌دهد

$$I_1 + I_2 = 6 \text{ A} (2)$$

با حل هم‌زمان معادله‌های (1) و (2) می‌توان نوشت:

$$\xrightarrow{(1),(2)} 2I_2 + I_2 = 6 \Rightarrow I_2 = 2 \text{ A} , I_1 = 4 \text{ A}$$

اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر است با:

$$V = \varepsilon - rI = 22 - 1 \times 6 = 16 \text{ V}$$

حال با توجه به قانون اهم و جریان‌های I_1 و I_2 در شاخه‌های پایینی و بالایی مدار، می‌توان نوشت:

$$V = \frac{16}{R_1 + 3} \Rightarrow 4 = \frac{16}{R_1 + 3} \Rightarrow R_1 = 1 \Omega$$

$$I_2 = \frac{V}{R_2 + R_4} = \frac{16}{R_2 + 6} \Rightarrow 2 = \frac{16}{R_2 + 6} \Rightarrow R_2 = 2 \Omega$$

پاسخ: گزینه ۴

گزینه های دایم دار ۳ قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۹% نسبتاً دشوار

گزینه «۴»

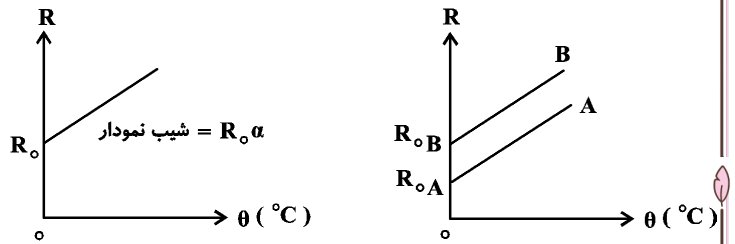
با توجه به رابطه مقاومت بر حسب دما، داریم:

$$R = R_0(1 + \alpha\Delta T)$$

R_0 را مقاومت در صفر درجه سلسیوس ($\theta_0 = 0$) در نظر می‌گیریم:

$$\Delta T = \Delta\theta = \theta - \theta_0 \Rightarrow \Delta\theta = \theta \Rightarrow R = R_0 + R_0\alpha\theta$$

از این رابطه می‌توان دریافت مقدار α ، R_0 شیب نمودار $R - \theta$ است و چون در نمودار دو خط A و B با هم موازی‌اند، پس دارای شیب برابر می‌باشند.

$$A \text{ شیب نمودار} = B \text{ شیب نمودار} \Rightarrow R_{0A} \alpha_A = R_{0B} \alpha_B$$

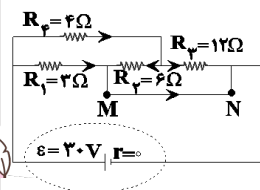
$$\xrightarrow{R_{0B} > R_{0A}} \alpha_A > \alpha_B$$

پاسخ: گزینه ۳

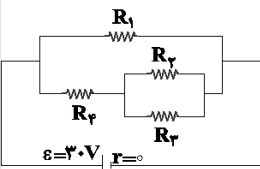
گزینه های دایم دار ۴ قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۱% دشوار

گزینه «۳»

مطابق شکل زیر جریان عبوری از سیم MN برابر است با:

$$MN = I_{R_v} + I_{R_1}$$

$$R_{v,3} = \frac{6 \times 12}{6 + 12} = 4\Omega \xrightarrow{R_{v,3} = R_f}$$

$$\rightarrow V_{v,3} = \frac{\epsilon}{2} = 10\text{V}$$

$$\rightarrow I_{R_1} = \frac{\varepsilon}{R_1} = \frac{30}{3} = 10 \text{ A}$$

$$I_{MN} = I_{R_1} + I_{R_2} = 10 + 2/5 = 12/5 \text{ A}$$

دشووار درصد پاسخگویی: ۹٪ قلمچی: ۱۳۹۸

گزینه ۳ پاسخ:

$$\Delta R = R_1 \alpha \Delta T$$

$$\Delta R_A = \Delta R_B = \Delta R_C \rightarrow R_A \alpha_A \Delta T_A = R_B \alpha_B \Delta T_B = R_C \alpha_C \Delta T_C$$

حال با توجه به جدول، ضرایب $R_C \alpha_C$ و $R_B \alpha_B$ ، $R_A \alpha_A$ را محاسبه می‌کنیم:

$$\left. \begin{aligned} R_A \alpha_A &= 4 \times 10^{-3} \times 60 = 240 \times 10^{-3} \frac{\Omega}{K} \\ R_B \alpha_B &= 4/5 \times 10^{-3} \times 60 = 180 \times 10^{-3} \frac{\Omega}{K} \\ R_C \alpha_C &= 6/5 \times 10^{-3} \times 60 = 260 \times 10^{-3} \frac{\Omega}{K} \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow 240 \times 10^{-3} \Delta T_A = 180 \times 10^{-3} \Delta T_B = 260 \times 10^{-3} \Delta T_C$$

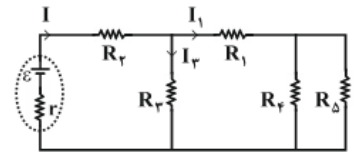
$$\Delta T_C = \frac{12}{13} \Delta T_A = \frac{9}{13} \Delta T_B$$

دشووار درصد پاسخگویی: ۱۳٪ قلمچی: ۱۳۹۸

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

با کاهش مقاومت متغیر R_1 ، مقاومت معادل کل مدار کاهش می‌یابد. بنابراین جریان عبوری از باتری افزایش می‌یابد.

با افزایش جریان، اختلاف پتانسیل دو سر مولد ($V = \varepsilon - Ir$) کاهش و اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_2 افزایش می‌یابد، بنابراین اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_3 کاهش خواهد یافت و در نتیجه جریان عبوری از این مقاومت (I_3) کاهش خواهد یافت. طبق قاعده انشعاب، با افزایش جریان مدار (I) و کاهش جریان I_3 ، جریان I_1 افزایش خواهد یافت. چون مقاومت R_3 با معادل مقاومت‌های R_4 و R_5 موازی است، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت معادل R_4 ، R_5 و R_6 کاهش می‌یابد و چون جریان عبوری از این شاخه افزایش یافته است، اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت معادل R_4 و R_5 افزایش و در نتیجه اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_1 کاهش خواهد یافت و ولت‌سنج ایده‌آل V_1 عدد کمتری را نشان خواهد داد.

دشووار درصد پاسخگویی: ۱۳٪ قلمچی: ۱۳۹۸

گزینه ۳ پاسخ:

دو مقاومت R_4 با هم موازی بوده و مقاومت معادل آن‌ها $\frac{R}{2}$ است، مقاومت معادل مجموعه مقاومت‌ها را در هر حالت به دست می‌آوریم:

اگر کلید باز باشد:

$$R_{eq} = \frac{R}{2} + \frac{3}{2}R = 2R$$

$$V = IR_{eq} \Rightarrow V = \frac{\varepsilon R_{eq}}{R_{eq} + r}$$

$$\Rightarrow V = \frac{2RE}{2R + \frac{R}{2}} = \frac{4}{9}\varepsilon \quad (I)$$

اگر کلید بسته باشد:

اگر کلید k را ببندیم، دو مقاومت R اتصال کوتاه شده و حذف می‌شوند.

$$V = \frac{\frac{3}{2}RE}{\frac{3}{2}R + \frac{R}{2}} = \frac{3}{4}\varepsilon \quad (II)$$

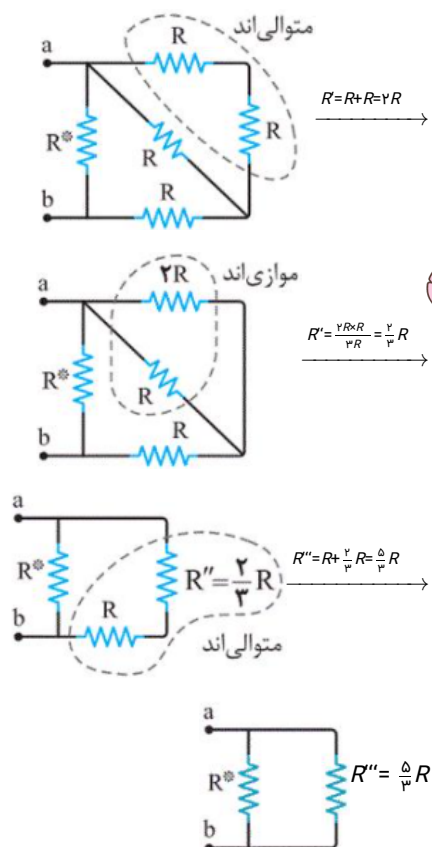
$$\frac{V}{V} = \frac{P}{P} = \frac{21}{28}$$

کشور: درصد پاسخگویی: قلمچی: گزینه‌های دایره‌دار:

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

برای تعیین بیش‌ترین توان قابل مصرف در مدار، ابتدا مقاومتی که بیش‌ترین توان را می‌تواند تحمل کند، به گونه‌ای که بقیه آسیب نبینند، پیدا می‌کنیم. چون مقاومت‌ها یکسانند، بدیهی است که مقاومتی بیش‌ترین توان را خواهد داشت که بیش‌ترین جریان از آن عبور کند ($P = RI^2$) یا بیش‌ترین ولتاژ در دو سر آن برقرار باشد ($P = \frac{V^2}{R}$). در این‌جا، این مقاومت، در شکل مشخص شده است (R^*)، زیرا ولتاژ دو سر آن برابر با ولتاژ دو سر مدار است. حال بقیه مدار را ساده می‌کنیم.

حال می‌دانیم که در مقاومت‌های موازی، توان‌ها و مقاومت‌ها نسبت عکس دارند.

$$P = \frac{V^2}{R} \xrightarrow{\text{یکسان است } V} \frac{P^*}{P''} = \frac{R''}{R^*}$$

$$P^* = 120 \text{ W}, R^* = R \xrightarrow{R'' = \frac{5}{3} R} \frac{120}{P''} = \frac{5}{3} \frac{R}{R} \Rightarrow P'' = 72 \text{ W}$$

و برای تعیین توان کل مصرفی مدار، داریم:

$$P = P^* + P'' = 120 + 72 \Rightarrow P = 192 \text{ W}$$

کشور: درصد پاسخگویی: قلمچی: گزینه‌های دایره‌دار:

گزینه ۳ پاسخ:

گزینه «۳»

ولت‌سنج ایده‌آل است، پس مقاومت داخلی آن بسیار زیاد است و جریانی از شاخه آن عبور نمی‌کند، پس موقعیت شبیه زمانی است که مقاومت R در مدار قرار ندارد.

ولت‌سنج اختلاف پتانسیل را نشان می‌دهد. آمپرسنج نیز ایده‌آل است. اخلای آن بسیار کوچک و در حد صفر است.

برای محاسبه جریان عبوری از آمپرسنج، داریم:

$$I = \frac{\varepsilon}{r} = \frac{18}{4} = 4.5A$$

تستیما دشوار قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۳۵%

گزینه ۳ پاسخ:

ابتدا تغییرات مقاومت الکتریکی رسانا را محاسبه می‌کنیم. چون اختلاف پتانسیل دو سر سیم رسانا ثابت است، داریم:

$$P = \frac{V^2}{R} \Rightarrow \frac{P_2}{P_1} = \frac{R_1}{R_2} \Rightarrow 0.8 = \frac{R_1}{R_2} \Rightarrow \frac{R_2}{R_1} = 1.25$$

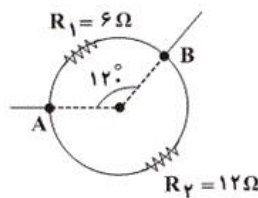
حال با استفاده از رابطه تغییرات مقاومت الکتریکی یک رسانا بر حسب تغییرات دما، داریم:

$$R_2 = R_1 [1 + \alpha \Delta T] \Rightarrow 1.25 = 1 + \frac{1}{300} \Delta T \Rightarrow \Delta T = 75^\circ C$$

گزینه های نام دارا قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۴% دشوار

گزینه ۴ پاسخ:

چون سیم را به صورت حلقه بین دو نقطه A و B قرار داده‌ایم، به دو مقاومت موازی تبدیل می‌شود که مقاومت یک قسمت آن $R_1 = \frac{1}{3} \times 18 = 6\Omega$ و مقاومت قسمت دیگر آن $R_2 = \frac{2}{3} \times 18 = 12\Omega$ است. در این حالت مقاومت معادل مدار برابر $R_{eq} = \frac{R_1 R_2}{R_1 + R_2} = \frac{6 \times 12}{6 + 12} = 4\Omega$ است.

با داشتن مقاومت معادل، به صورت زیر جریان اصلی مدار که از آمپرسنج عبور می‌کند را به دست می‌آوریم:

$$I = \frac{\varepsilon}{R_{eq} + r} = \frac{18}{4 + 1} = \frac{18}{5} = 3.6A$$

تستیما دشوار قلمچی ۱۳۹۸ درصد پاسخگویی ۱۱%

گزینه ۴ پاسخ:

گزینه «۴»

در سیم‌کشی خانگی، اجزای مدار به صورت موازی به یکدیگر متصل هستند. جریان عبوری از هر کدام از وسیله‌های برقی را محاسبه می‌کنیم. داریم:

$$P = IV \Rightarrow I = \frac{P}{V} \Rightarrow \begin{cases} I_A = \frac{55}{22} = 2.5A \\ I_B = \frac{44}{22} = 2A \\ I_C = \frac{165}{22} = 7.5A \\ I_D = \frac{110}{22} = 5A \end{cases}$$

بنابراین جریان عبوری از فیوز برابر خواهد بود با:

$$I_{کل} = I_A + I_B + I_C + I_D = 2.5 + 2 + 7.5 + 5$$

$$\Rightarrow I_{کل} = 17A$$

اگر جریان قابل تحمل توسط فیوز بیش‌تر از ۱۷A باشد، فیوز در مدار خواهد ماند، در غیر این صورت فیوز خواهد پرید. با این توضیحات گزینه «۴» پاسخ سؤال است.

تستیما دشوار قلمچی ۱۳۹۹ درصد پاسخگویی ۱۴%

گزینه ۱ پاسخ:

گزینه «۱»

$$A_A = \pi r^2$$

$$A_B = \pi(r_2^2 - r_1^2) = \pi((\gamma r)^2 - r^2) = 3\pi r^2$$

حالا طبق رابطه $R = \rho \frac{L}{A}$ ، نسبت مقاومت دو رسانا را به دست می‌آوریم:

$$R = \rho \frac{L}{A} \Rightarrow \frac{R_A}{R_B} = \frac{\rho_A}{\rho_B} \times \frac{L_A}{L_B} \times \frac{A_B}{A_A}$$

$$\rho_A = \frac{1}{\gamma} \rho_B, \quad A_A = \pi r^2$$

$$L_B = \sqrt{5} L_A, \quad A_B = 3\pi r^2$$

$$\frac{R_A}{R_B} = \frac{\frac{1}{\gamma} \rho_B}{\rho_B} \times \frac{L_A}{\sqrt{5} L_A} \times \frac{3\pi r^2}{\pi r^2} = \frac{1}{\gamma} \times \frac{\gamma}{\sqrt{5}} \times 3 = 1$$

اکنون طبق رابطه قانون اهم می‌توان نوشت:

$$I = \frac{V}{R} \Rightarrow \frac{I_A}{I_B} = \frac{V_A}{V_B} \times \frac{R_B}{R_A} = \frac{\gamma_0}{\gamma_0} \times 1 = \frac{\gamma}{\gamma}$$

دشواری

درصد پاسخگویی ۱۳%

تکمیلی ۱۳۹۸

گزینه ۳

پاسخ:

ابتدا کل بار الکتریکی شارش شده از مقطع سیم در مدت زمان $1/5$ دقیقه را به دست می‌آوریم:

$$\Delta q = ne = 4/5 \times 10^{20} \times 1/6 \times 10^{-19} = 7/2 \times 10^2 C$$

با توجه به رابطه جریان الکتریکی متوسط، داریم:

$$\bar{I} = \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{7/2 \times 10^2}{1/5 \times 60} = 0.8 A$$

دشواری

درصد پاسخگویی ۱۰%

تکمیلی ۱۳۹۸

گزینه ۱

پاسخ:

وقتی کلید k در وضعیت (۱) باشد، مقاومت R در مدار نیست و مقاومت معادل مدار برابر است با:

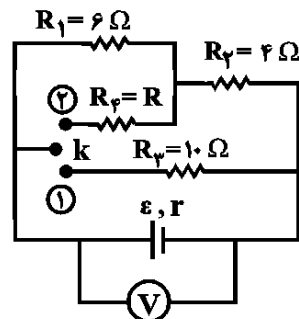
$$R_{1,2} = R_1 + R_2 = 6 + 4 = 10 \Omega$$

$$\Rightarrow R_{1,2,3} = \frac{10 \times 10}{10 + 10} = 5 \Omega$$

وقتی کلید k در وضعیت (۲) باشد، مقاومت $R_3 = 10 \Omega$ حذف می‌شود. در این حالت، مقاومت R باید مقداری باشد که باز هم مقاومت معادل مدار 5Ω شود تا با ثابت ماندن مقاومت معادل مدار، اختلاف پتانسیل دو سر ولت‌سنج ایده‌آل نیز ثابت مانده و عدد آن تغییر نکند.

$$R_{1,2,3} = \frac{R_1 R_3}{R_1 + R_3} + R_2 \Rightarrow \frac{6R}{6+R} + 4 = 5$$

$$\Rightarrow R = \frac{6}{5} \Omega$$

تستی دشواری

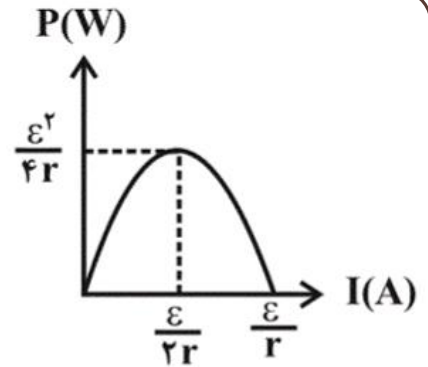
درصد پاسخگویی ۱۱%

تکمیلی ۱۳۹۸

گزینه ۴

پاسخ:

نمودار توان خروجی بر حسب جریان گذرنده نا توجه به رابطه $P = \mathcal{E}I - rI^2$ به شکل زیر است.

با مقایسه این نمودار با نمودار مسئله خواهیم داشت:

$$\begin{cases} \frac{\epsilon^2}{4r} = 18 \Rightarrow \epsilon^2 = 72r \\ \frac{\epsilon}{r} = 12 \Rightarrow \epsilon = 12r \end{cases} \xrightarrow{\text{تقسیم}} \epsilon = 6V, r = 0.5\Omega$$

از طرفی ولتاژ دو سر مولد $V = \epsilon - Ir$ است، پس:

$$V = \epsilon - Ir \Rightarrow 4 = 6 - I \times 0.5 \Rightarrow I = 4A$$

توان خروجی از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\begin{cases} p = \epsilon I - I^2 r = 6 \times 4 - 0.5 \times 4^2 = 16W \\ \text{یا} \\ p = VI = 4 \times 4 = 16W \end{cases}$$

نسبتاً دشوار

درصد پاسخگویی ۴۰٪

قلمچی ۱۳۹۸

گزینه ۳: پاسخ

با بستن کلید k ، مقاومت موازی R_2 به مدار اضافه می‌شود، در نتیجه مقاومت معادل مدار کاهش می‌یابد و طبق رابطه $I = \frac{\epsilon}{R_{eq} + r}$ با کاهش R_{eq} جریان اصلی در مدار افزایش خواهد یافت و آمپرسنج A_1 عدد بزرگتری را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر، ولتاژ دو سر مقاومت R_1 با ولتاژ دو سر مولد برابر است. بنابراین خواهیم داشت:

$$V_{R_1} = V_{\text{مولد}} = \epsilon - Ir$$

با افزایش I ، ولتاژ دو سر مقاومت R_1 کاهش می‌یابد. بنابراین طبق رابطه $I_1 = \frac{V_{R_1}}{R_1}$ ، آمپرسنج A_2 عدد کمتری را نشان می‌دهد.

نسبتاً دشوار

درصد پاسخگویی ۱۱٪

قلمچی ۱۳۹۹

گزینه ۳: پاسخ

گزینه «۲»

این نمودار مربوط به باتری ضدحرکه می‌باشد که شیب این نمودار برابر با مقاومت درونی مولد است.

$$r = \text{شیب} = \frac{\Delta V}{\Delta I} = \frac{8-6}{2-0} = \frac{2}{2} = 1\Omega$$

دشوار

درصد پاسخگویی ۱۱٪

قلمچی ۱۳۹۸

گزینه ۱: پاسخ

گزینه «۱»

توان مصرفی در مقاومت داخلی باتری برابر با $I^2 r$ و توان خروجی باتری برابر با $RI^2 = \epsilon I - I^2 r$ است. بنابراین داریم:

$$\frac{I^2 r}{RI^2} = \frac{r}{R} = \frac{r}{3r} = \frac{1}{3}$$

پاسخ

با استفاده از رابطه $P = \frac{V^2}{R}$ ، مقاومت را در هر حالت می‌یابیم:

$$P = \frac{V^2}{R} \Rightarrow R_1 = \frac{V_1^2}{P_1} = \frac{(220)^2}{100} = 484 \Omega$$

$$R_2 = \frac{V_2^2}{P_2} = \frac{(220)^2}{25} = (4 \times 484) \Omega$$

$$\Delta R = R_2 - R_1 = 4 \times 484 - 484 = 3 \times 484 = 1452 \Omega$$

پاسخ: گزینه ۴

گزینه های دلم دار ۳

قلمچی ۱۳۹۹

درصد پاسخگویی ۱۴٪

دشوار

با افزایش مقاومت متغیر R_1 ، مقاومت معادل مدار نیز افزایش می‌یابد و در نتیجه طبق رابطه $I = \frac{\mathcal{E}}{R_{eq} + r}$ ، جریان عبوری از مولد کاهش می‌یابد. آمپرسنج ایده‌آل A ، جریان عبوری از مقاومت R_2 را نشان می‌دهد. ضمناً اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_2 با اختلاف پتانسیل دو سر مولد برابر است. بنابراین:

$$V_2 = \mathcal{E} - Ir$$

در نتیجه جریانی که آمپرسنج ایده‌آل نشان می‌دهد، برابر است با:

$$I_2 = \frac{V_2}{R_2} = \frac{\mathcal{E} - Ir}{R_2}$$

حال اگر مولد ایده‌آل باشد ($r = 0$)، جریان عبوری از آمپرسنج ایده‌آل بدون تغییر باقی خواهد ماند ولی اگر $r \neq 0$ باشد، با کاهش جریان عبوری از مدار اختلاف پتانسیل دو سر مولد و در نتیجه اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R_2 افزایش می‌یابد و بنابراین آمپرسنج ایده‌آل عدد بزرگتری را نشان خواهد داد.

پاسخ: گزینه ۴

قلمچی ۱۳۹۸

درصد پاسخگویی ۱۵٪

دشوار

$$I = \frac{\mathcal{E}}{R + r} = \frac{12}{5 + 1} = 2 \text{ A}$$

$$U = RI^2 t = 5 \times 2^2 \times 84 = 1680 \text{ J}$$

$$Q = mc\Delta\theta \Rightarrow 1680 = 0.1 \times 4200 \times \Delta\theta \Rightarrow \Delta\theta = 4^\circ \text{ C}$$